

REGIONAL ASIA-PACIFIC CONFERENCE ON

GENDER AND DISASTER RISK REDUCTION

16-18 May 2016

Ha Noi, Viet Nam

Giới và Giảm nhẹ Rủi ro Thiên tai dựa vào cộng đồng

Trường hợp Philippines & Sri Lanka

Yumiko TANAKA, Chuyên gia cao cấp về Giới, JICA
Atsuko NONOGUCHI, Tư vấn viên cao cấp, JDS

Đề cương trình bày

- I. Mục đích của bài trình bày
- II. Đề cương nghiên cứu
- III. Phát hiện chính
- IV. Kết luận

I. Mục đích của bài trình bày

- ◆ Trình bày những nét chính của nghiên cứu trường hợp điển hình về Philippines và Sri Lanka được tiến hành năm 2015 và chia sẻ với quý vị những bài học rút ra về những hạn chế trong việc đáp ứng nhu cầu chiến lược về giới thông qua can thiệp Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng

Câu hỏi nghiên cứu trọng tâm:

- ✓ Hoạt động phục hồi sau thảm họa của JICA/ Các dự án Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng có góp phần làm thay đổi vai trò giới truyền thống và quan hệ giới bất bình đẳng trong khi làm giảm sự dễ bị tổn thương của phụ nữ và nam giới hay không?
- ✓ Nếu không thì đâu là hạn chế chính và giải pháp khả thi?

II. Đề cương nghiên cứu

◆ Chiến lược và phương pháp nghiên cứu :

- ◆ Nghiên cứu trường hợp điển hình với các cuộc phỏng vấn bán cấu trúc đối với người cung cấp thông tin chủ yếu, và thảo luận nhóm

◆ Trường hợp/Địa điểm nghiên cứu :

- ◆ Philippines (Tháng 7 và tháng 9/2015)

Trường hợp	Địa điểm nghiên cứu	Dự án của JICA
Bão Haiyan (2013)	Tacloban, Tolosa, Palo, Tanauan, Basey	Nghiên cứu về Khôi phục và Tái thiết sau bão Haiyan (2014-2016) Các dự án tác động nhanh

- ◆ Sri Lanka (Tháng 7-8 và tháng 10/2015)

Trường hợp/Địa điểm nghiên cứu	Các dự án của JICA và tổ chức khác
Sóng thần ở Ấn Độ Dương (2004)/ Iqbal Nagar, Trincomalee	Dự án hỗ trợ các cộng đồng bị ảnh hưởng bởi sóng thần và xung đột của JICA (T-CUP) (2005-2007)
Khu vực thường bị lở đất/ Ranhotikanda, Rathnapura	Dự án Nâng cao năng lực quản lý thiên tai và thích ứng với BĐKH của JICA (DiMCEP)
Khu vực thường bị lũ lụt/ Manmumai West DS, Batticaloa	Các dự án Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng của SWDC / Oxfam

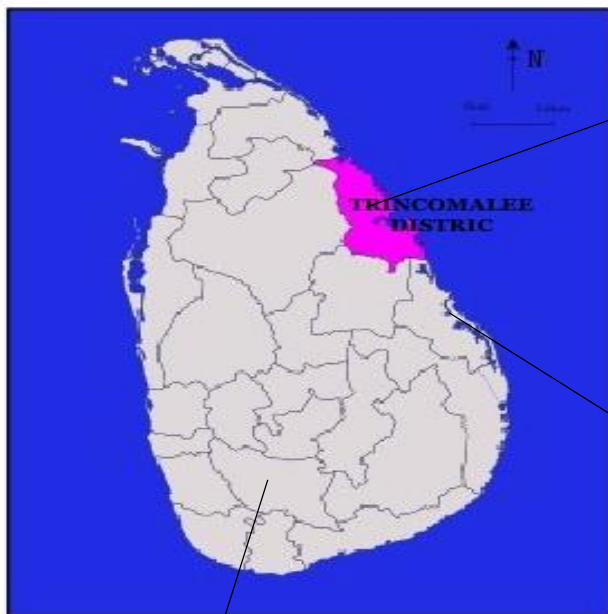
Trường hợp Philippines

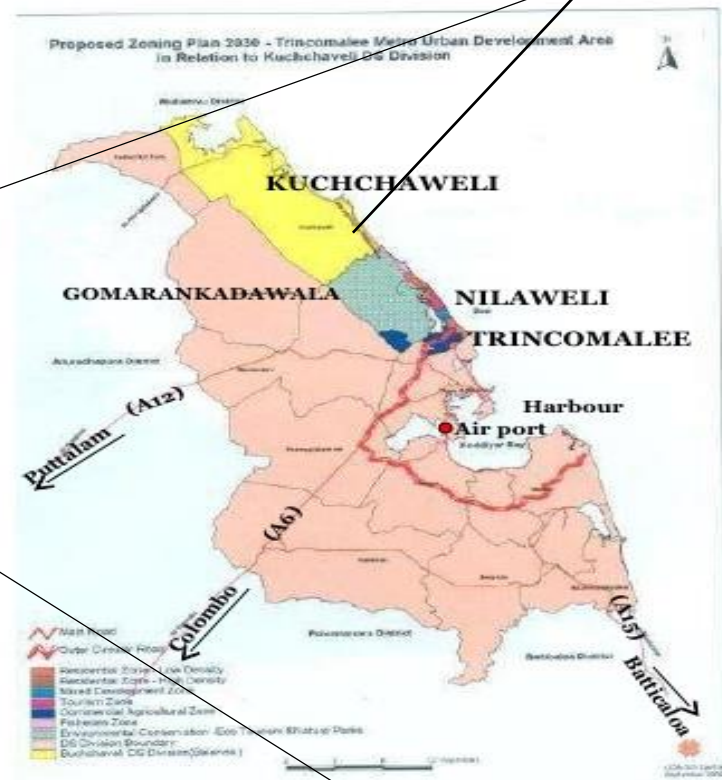
Trường hợp Sri Lanka

Dự án T-CUP của JICA
Iqubal Nagar, Trincomalee

LOCATION OF TRINCOMALEE DISTRICT

Dự án DiMCEP của JICA
Khu vực thường bị sạt lở đất ở
Rathnapura

Khu vực thường bị lũ lụt ở
Batticaloa
(Oxfam và SWDC)

III. Phát hiện chính (1)

◆ Thực trạng pháp luật, thể chế và các thách thức mà hai nước phải đối mặt

Philippines

Luật và kế hoạch:

Vấn đề giới được lồng ghép, nhưng giới hạn ở việc xác định các nhóm dễ bị tổn thương trong giai đoạn sơ tán/phản ứng

Ngân sách:

Có bố trí ngân sách, nhưng không nhất thiết là để trao quyền cho phụ nữ

Cơ chế:

Cơ quan PN quốc gia không tích cực tham gia
Không phải mọi làng đều có uỷ ban Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng

Sri Lanka

Luật và kế hoạch:

Rất hạn chế

Ngân sách:

Không bố trí ngân sách cụ thể cho vấn đề giới

Cơ chế:

Cơ quan PN quốc gia tham gia vào việc điều phối uỷ ban Giảm nhẹ RRTT
Không phải mọi làng đều có Uỷ ban Giảm nhẹ RRTT

- ✓ Ý kiến/can thiệp có ảnh hưởng của Cơ quan quốc gia và các cơ quan chính phủ liên quan trong Giảm nhẹ RRTT, đặc biệt là Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng, là không bắt buộc và còn hạn chế
- ✓ Không có ngân sách cho công tác Giảm nhẹ RRTT ở cấp làng, do đó việc lập kế hoạch và hoạt động Giảm nhẹ RRTT thực tế chỉ giới hạn ở những làng có sự hỗ trợ của NGO.

Do đó, các tổ chức bên ngoài, bao gồm JICA, được trông đợi hỗ trợ công tác Giảm nhẹ RRTT và phản ánh kinh nghiệm của họ trong tiến trình lập pháp và lập kế hoạch

III. Phát hiện chính (2)

◆ Can thiệp của Chính phủ và các tổ chức khác

Philippines

WFS của UNFPA & DSWD

- Đào tạo nữ điều phối viên → **đang thực hiện**
- Hoạt động lao động đổi công của Oxfam
- Dạy nghề mộc cho phụ nữ (không duy trì được do vai trò giới)

CT Hỗ trợ Thực phẩm của Chính phủ.

- Thực phẩm miễn phí trong 6 tháng

CT hỗ trợ nơi ở của Chính phủ/ NGOs

- Tiền mặt và vật liệu cho các hộ gia đình bị hư hỏng toàn bộ nhà cửa trong 1 năm (không đủ)

Nhà ở tạm thời của Chính phủ.

- Phụ nữ tham gia quản lý các trại và vấn đề bạo lực đối với PN
- Nữ cảnh sát thường xuyên đi tuần

CT hỗ trợ sinh kế của Chính phủ/NGO

- CCT củng cố vai trò của phụ nữ với tư cách người mẹ
- Một số phụ nữ dùng làm nguồn vốn

Sri Lanka

Nhà ở tạm thời do các đền thờ và NGO hỗ trợ

- Không có phụ nữ nào tham gia quản lý các khu trại
- Không có hỗ trợ cho nguy cơ bạo lực đối với phụ nữ

Hoạt động lao động đổi công của Oxfam

- Ưu tiên goá phụ và người khuyết tật

Phụ nữ trong vai trò phi truyền thống - Oxfam

- Là thành viên của các cơ chế cảnh báo sớm, tìm kiếm cứu hộ, v.v.

GNRRTT dựa vào cộng đồng – Oxfam

- Xây một bể chứa nước dựa trên nhu cầu của phụ nữ

Vấn đề

- Sự hỗ trợ thường chỉ ứng phó với một thảm họa, không chủ động
- Tập trung vào việc cung cấp thay vì vai trò tác nhân của nam giới và phụ nữ

III. Phát hiện chính (3)

Philippines:

◆ Dự án của JICA

Nghiên cứu về Khôi phục và Tái thiết sau Bão Yolanda 2014-2016

- Khôi phục/xây dựng lại đường xá, trường học bị phá hủy
- Xây dựng bản đồ xác định mối nguy hiểm ở cấp thành phố/đô thị tự trị
- Hỗ trợ sinh kế cho phụ nữ
 - Thành lập hội phụ nữ
 - Cung cấp thiết bị cần thiết và trụ sở
 - Đào tạo kỹ năng và kinh doanh

◆ Ưu điểm:

- Phụ nữ cùng nhau làm việc, chia sẻ kiến thức và kỹ năng, qua đó phần nào giúp tăng sức chống chịu của họ.

◆ Vấn đề & Thách thức:

- Không tạo ra đủ lợi nhuận, do đó không giúp làm giảm rủi ro ngay cả ở cấp độ cá nhân/hộ gia đình
- Phụ nữ phải làm việc nhiều hơn do không được chia sẻ việc nhà, gánh nặng với người lãnh đạo tăng lên
- Sự tham gia của phụ nữ vào các dự án tác động nhanh (QIPs) còn hạn chế, không mở rộng sang hoạt động Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng và các hoạt động khác

◆ Nguyên nhân/hạn chế:

- QIPs được triển khai trên cơ sở ad-hoc nhằm cải thiện sinh kế chứ không hướng đến vai trò lãnh đạo/tác nhân của phụ nữ, do đó không có ý kiến đóng góp của chuyên gia về giới cũng như về tuyên truyền trong dài hạn.
- Không có hoạt động vận động xã hội hoặc hoạt động nhạy cảm giới nào được tiến hành

III. Phát hiện chính (4)

Sri Lanka:

- ◆ Dự án của JICA: Dự án Nâng cao năng lực quản lý thiên tai và thích ứng với BĐKH (DiMCEP) 2010-2013
- ◆ Hoạt động chính
 - Hỗ trợ kỹ thuật để giảm thiểu nguy cơ lở đất và hệ thống cảnh báo sớm
 - Triển khai các dự án thí điểm Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng
 - hội thảo nâng cao nhận thức về nguy cơ
 - tập huấn về cảnh báo sớm và sơ tán
 - thành lập Ủy ban Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng
- ◆ Ưu điểm
 - Cả nam giới và phụ nữ đều có nhận thức cao hơn về nguy cơ lở đất và có sự thích ứng
 - Thành lập Ủy ban Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng và thường xuyên tổ chức họp
- ◆ Vấn đề và Thách thức
 - Phụ nữ không bị loại trừ nhưng tham gia không phải với tư cách là tác nhân chính/người ra quyết định
 - Vai trò của phụ nữ trong Ủy ban Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng dựa trên vai trò giới hiện có, như nấu nướng ở trung tâm sơ tán, chứ không phải vai trò phi truyền thống như tìm kiếm và cứu nạn.
- ◆ Nguyên nhân/Hạn chế
 - Không có sự lồng ghép giới trong thiết kế dự án. Thiết kế dự án dựa trên quan điểm cho rằng cộng đồng là một không gian trung tính, và thiếu ý tưởng nhằm khuyến khích sự tham gia của phụ nữ với tư cách là tác nhân chính
 - Không có hoạt động vận động xã hội hoặc hoạt động nhạy cảm giới nào được tiến hành

IV. Kết luận

Dựa trên phát hiện chính của nghiên cứu, dự án của JICA về phục hồi sau thảm họa ở Philippines và dự án Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng không đề cập cụ thể đến nhu cầu giới chiến lược: chuyển biến trong vai trò giới và cơ cấu quyền lực

◆ Nguyên nhân/hạn chế

Philippines

- Vấn đề giới không được lồng ghép trong quá trình lập kế hoạch mà chỉ được bổ sung trên cơ sở ad-hoc, do đó không có tầm nhìn về vai trò tác nhân của phụ nữ hay sự chuyển biến trong vai trò giới và quan hệ quyền lực bất bình đẳng trong các hoạt động can thiệp của dự án
- Coi việc cải thiện sinh kế chỉ là nhu cầu của phụ nữ, không có tầm nhìn đối với vấn đề bạo lực với phụ nữ và vấn đề giới khác
- Không đủ hỗ trợ kỹ thuật cho vấn đề giới và kinh doanh

Sri Lanka

- Vấn đề giới không được lồng ghép từ quá trình lập kế hoạch: phụ nữ không bị loại trừ nhưng không tham gia một cách chủ động hoặc nỗ lực cải thiện năng lực và quyền ra quyết định của mình
- Coi cộng đồng và người dân là bình đẳng/trung tính chủ yếu là do vấn đề giới dường như vô hình (phụ nữ dường như không bị nhạo báng hoặc là nhóm duy nhất dễ bị tổn thương trước rủi ro, và nhận thức này dựa trên góc nhìn về sự dễ bị tổn thương chứ không phải dựa trên năng lực và sự chuyển biến)

◆ Biện pháp đề xuất

- việc tích hợp góc nhìn giới vào tất cả các dự án phục hồi sau thiên tai phải là một quy tắc mang tính thể chế, bất kể chỉ số giới của quốc gia mục tiêu, và chuyển đổi sang dự án Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng hoặc hỗ trợ trong dài hạn.
- xây dựng hướng dẫn về việc lồng ghép góc nhìn giới vào Giảm nhẹ RRTT và thiết kế dự án Giảm nhẹ RRTT, tập trung vào cơ cấu quyền lực của cộng đồng mục tiêu; nguy cơ mà cộng đồng phải đối mặt; kiến thức và nguồn lực sẵn có cho công tác Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng; tầm nhìn cho việc chuyển đổi vai trò và cơ cấu quyền lực của việc ra quyết định, v.v.
- đào tạo nhân viên để tăng tính đáp ứng giới trong quá trình lập kế hoạch và triển khai các dự án Giảm nhẹ RRTT dựa vào cộng đồng

Xin cảm ơn!